

Megastallen zijn niet de oplossing

'Qua milieu wordt het er alleen maar beter op met die nieuwe stal', zegt varkensboer Peters in Wijchen. Zou het? De vergunning voor het grote kippenbedrijf in Groesbeek is geschorst omdat de ventilatoren niet sterk genoeg zijn om van zoveel kippen de geur tegen te houden. En om tegen te houden wat je NIET ruikt: het fijnstof, en micro-organismen. Het blijkt dat luchtwassers heel precies moeten worden schoongehouden om goed te functioneren, en daar komt het vaak niet van.

Maar het grootste bezwaar, ook van de vijf of zes varkensbedrijven in de buurt van Wijchen, is nog dat dieren vatbaar voor ziektes worden als ze levenslang worden opgesloten zonder bewegingsruimte, daglicht of frisse lucht. Dus het antibioticagebruik is heel sterk toegenomen, en door het uitrijden van mest zitten er in Nederland zelfs overal in de grond bacteriën die resistent zijn tegen antibiotica. Veel mensen die er werken of wonen hebben MRSA onder de leden.

Als de stallen nog groter worden moeten er buitenlandse werknemers aangetrokken worden, zoals de Polen in de Rips, waarvoor extra huisvesting moest worden gevonden. Het is eentonig en stoffig werk dat Nederlanders liever niet doen. De werknemers krijgen gezondheidsklachten, zoals klachten aan de luchtwegen.

We kunnen er de meeste boeren (tenzij het geldwolven zijn) niet op aankijken, zij moeten werken binnen de grenzen van het huidige beleid. Het probleem van de schaalvergroting hoort ook niet bij de provincies, waar het nu is neergelegd. Het hoort op het bordje van onze regering te liggen, en van Europa.

Daar moeten ze het beleid een andere kant op gaan sturen, en daar kunnen de burgers op aandringen. Zeker dit jaar, nu het Gemeenschappelijk landbouwbeleid in Europa ter discussie staat.

Het huidige beleid werkt grootschaligheid in de hand: we richten ons naar de wereldmarktprijzen dankzij de 'vrije' markt ideologie, ook al gaat maar 10% van de producten uiteindelijk naar de wereldmarkt. Dat betekent: de laagste prijzen zijn de richtprijzen. Dus zo efficiënt mogelijk produceren, in plaats van dat we onze gezondheid, het milieu, een fatsoenlijk inkomen voor de boer, en eerlijkheid tegenover de ontwikkelingslanden als richtsnoer nemen.

Op andere terreinen hebben we inmiddels ingezien dat die zogenaamde vrije markt helemaal niet zo ideaal is, denk aan de banken, de zorg, de spoorwegen. Waarom is dan die eerste levensbehoefte, ons voedsel, nog steeds aan die waan onderworpen? De politiek kan ook andere keuzes maken. In Canada bijvoorbeeld bepalen boeren en de overheid samen dat er van bepaalde producten, genoeg geproduceerd wordt voor het eigen gebied (men exporteert niet), en wat de prijs en kwaliteit zijn. De agrifood bedrijven en de supermarkten mogen meepraten maar zij krijgen niet het heft in handen, zoals hier in Europa. Resultaat? Prima kwaliteit, een consumentenprijs zoals in andere landen, en een fatsoenlijk inkomen voor de boer.

Neem de melk. Afgelopen zomer kregen de Canadese boeren nog steeds 40 cent voor een liter melk, terwijl het hier 20 cent was, dankzij overproductie op de wereldmarkt. Veel Nederlandse melkveehouders moesten ophouden, en hun grond kwam te koop voor grootschaliger bedrijven. Willen we verder die kant op, of gaan we de Canadese kant op van meer overheidsregulering? Als de boer een fatsoenlijke prijs krijgt kun je eisen stellen wat betreft afmetingen van het bedrijf, milieu en onderhoud van het platteland.

Dit jaar wordt in Europa over het landbouwbeleid gepraat. Wie zijn stem hierover wil laten horen kan tekenen op www.voedselbeleid.petities.nl